

«Han passat ja aquelles épocas en que 'l element religiós era considerat per tothom com imprescindible y poderós motor pera la felis marxa dels pobles; pero han passat ja aquelles épocas, nò perque 'l progrés de la civilisació las haja rebujadas, sino perque de transigencia en transigencia, de contemporisació en contemporisació s' ha caygut al abisme en que avuy estem plorant y en lo qual, si nò 's treballa molt y ab tota energia, las nacions han de trobar la sua mort. ¿Qué ha sigut de la Grecia y de la Roma, de aquelles reginas que ab los seus génis y ab sas concupiscencias se creyan cenvir la corona universal y posar lo jou á todas las cria-

ment dirigit, ha de ser un treball pacient, afanyós, sí, pero molt noble y digne d' esperits elevats, de reconstitució social, per medi de una sàbia y prudent restauració de tots los elements que la tradició 'ns mostra com á genuins, y de una renovació dels gèrmens de vida propia y característica que formán la peculiar fesomia de una nacionalitat.

Y aquí dins hi entra tot: idioma, literatura, ciencias, arts, industria, comers, tot lo que significa forsa vital de un poble, tot moventse ab una activitat ordenada, y dintre una atmósfera de costums apropiada y favorable y sempre baix la inspiració y la guia dels inmutables dictats de las crehensas salvadoras de la humanitat.»

Aquest es nostre programa. Convensuts estém que no faltarà qui 'ns diga que pertencem á un determinat partit polítich, no ignorem que serém tal vegada motejats fins per alguns que s' anomenan catalanistas, pero nosaltres, fermes en nostra empresa, compadirém á qui 'ns moteje, y en quant á política, no resantne un mot, será la mellor protesta que podrem fer als que 'ns lliguen á qualsevol dels partits coneguts y per conéixer. Nò, no resarem un mot de política, si per política s' entén aqueix texit de intrigas que naix en Madrid, pera desenrotllarse en lo restant d' Espanya; nò, no resarem un mot de política, si per política s' vol entendre rebre las inspiracions de exos capitosts de pandilla que no van á altre fi ni tenen altre objecte que viure á costas del país; nò, no resarem ni un mot de política en lo sentit vulgar que avuy se pren esta paraula, pero si tractarém de política, considerantla com á ciencia social, ciencia per tant pochs estudiada ab tot y que son tants los que se anomenan *estadistas*. Perque L' ESPERIT CATALÀ no ve á ser un nou periódich literari; més que de literatura, será periódich de principis, de doctrina, de regeneració social, puix ja es hora que 'l *Catalanisme* tinga un credò, si fins ara ha tingut una bandera, la bandera sacratissima de *Pàtria, Fides, Amor*.

En la lluyta entaulada entre 'l lliure-cambi y la protecció, en exa lluyta que te quelcom d' escandalosa, porque no 's compren que hi hajan espanyols que vullan entregar la pàtria á la ambició estrangera, nosaltres, no cal dirho, estém resoltos y valerosos al costat de la escola proteccionista. Vingan contra nosaltres totes las iras dels que defensen lo lliure-cambi, que nosaltres rebrém ab lo cap alt sas envenenadas fletxas y tal volta las farém caure despuntadas á nostres peus. Tenim encara conciencia del que som y del que valem; no havem perdut encara las nocions de patriotisme que aprenguérem en la sapientissima cátedra del escó payral pera que 'ns dexem desarmar pels que van contra la vida y la prosperitat de la nació espanyola. Som catalans, y per ser catalans, som espanyols, y porque som catalans y espanyols, no volem altra cosa que la protecció á tots los interessos nacionals. Lluny de nosaltres l' exclusivisme: lo que demanem, lo que volem per Catalunya, ho demanem y ho volem per las demás provincias espanyolas.

Y al arribar á aquest punt tócan fer una important aclaració. Si venim especialment pera la defensa dels interessos catalans, no vol dir axó que dexem oblidats los interessos de Mallorca y de Valencia, ans al contrari, los defensarem ab lo mateix entusiasme y ab la mateixa fermesa de conviccions que defensem los interessos de Catalunya. Nosaltres, digamnos catalans, digamnos llemosins, tenim per germans, y per germans ben lligitims y ben dignes d' estimació, axis als que han nascut á l' ombra dels tarongerars de Valencia, com los que han sigut bressats per las onas en la nacarada

petxina de las illas Balears. A tots nos uni lo rey en Jaume, y si avuy per las nostras mesquinesas, profanássem sa memoria y dexássem enllotar la áurea corona ab la que á tots va regirnos, en vá implorariam la misericordia del cel en los moments de perill pera la pàtria, puix l' ombra del gran rey s' interposaria entre 'l cel y nosaltres pera malehirnos.

En la defensa dels principis religiosos serém intransigents, porque lo qu' es diví, lo que fou instituhit per Deu no pot variar may, jamay. Creyem que la societat de avuy es més indiferent que impía, més ignorant que revolucionaria. A ilustrarla, á ferli veure la estreta germanó que existeix entre la fé y la ciencia se dirigrán tots los nostres esforços. Sempre al costat del Papa, sempre al costat dels bisbes que Deu ha posat pera regirnos y guiarnos, serém lo soldat més decidit á la lluyta, lo apóstol més entussiasta pera la propaganda, lo mártir més disposat al sacrifici. Pensarém y obrarém com pense y vulla que obrém la Iglesia nostra Mare.

Dit axó, ben definit creyem haver dextat nostre programa, y ben clar havem demostrat qui som, de ahont venim y ahont aném pera que afegim ni una paraula més. Que ho tinga entés tothom: no venim á desunir, venim á agermanar, que al peu del arbre del Calvari no hi caben més que germans. Posats baix la protecció de la celestial Moreneta de Montserrat y del gloriós sant Jordi, despleguem als quatre vents nostra bandera, bandera immaculada qu' empunyem al crit de ¡visca Catalunya! y que sols ab aqueix crit als llavis la mort nos la podrá arreballar.

LA REDACCIÓ.

A LA PREMPSA.

Costum es al saltar per primera volta en lo terreno periodistich, saludar á tots los companys qu' en ell se troban departint noble y dignament. Sols Deu sab ab lo gust que ho fem nosaltres, y de tots esperem mostras de vera simpatia, puix nostra missió no es altre que la de lligar voluntats y unir aspiracions en be de Catalunya. Pero si á tots enviem nostra coral salutació, be havem de abraçar ab tot l' entusiasme de la nostra ànima á exa prempsa catalana que parla com nosaltres, qu' es de la familia y que vá al mateix fi, encara que tal vegada nó per la mateixa via. Nostra sortida en lo camp periodistich, porta una idea més trascendental, més alta que la del mercantilisme, y per lo mateix, no venim á fer la competencia á ningú, sino que venim á ésser un obrer més en la tant bellament comensada obra del renaxement de la antigua nacionalitat catalana.

UNA IDEA.

I.

Es poch l' espay de que podém disposar avuy y 'ns haurém de concretar á exposarla. Voldriam que tots los que 'ns llegescan la meditessen com cal y nó que 'ls passás desapercibuda, puix es massa important, es massa patriótica, es massa desinteressada pera que tingu de obtenir la trista sort de moltes altres que cauhen al oblit.

Lo *Catalanisme* compta ja vint y cinch anys de vida,

y si 'ns preguntam qué es lo que ha fet fora de la esfera literaria, per més que sia dolorós, haurém de confessar que ben poca cosa. Be es veritat que se 'ns podrà dir que s' ha despertat l' esperit regional y que, malgrat la oposició directa ó indirecta de la gent de Madrid, s' ha lograt mantenir-lo viu y disposat á portar á terme qual-sevol empresa per gran y trascendental que sia. No negarém en absolut aquest fet, pero si dirém que 'l *Catalanisme*, fins considerat com á manifestació externa y expontánea del poble y per lo tant efecte indubtable de una causa interna, no te aquella direcció necessaria que deu guiar á tot accident sustancial. Mes ja que 'ls fonaments y las arrels hi son, procurám que l' edifici 's vaja fent y l' arbre trega ufana, y axis, si cada hù hi fá 'l que pot y lo que sab, no tardará 'l dia en que 's donga forma al pensament del *Catalanisme* per la sola natural influencia dels fets consumats.

Volém significar ab lo que dexem dit que l' hora de treballar sèriament es arribada y es precis pensar més qu' en las creacions literarias en aquellias obras que poden contribuir al be moral y material de Catalunya, y que per lo mateix han de portar inevitablement no despreciables conseqüèncias si van segelladas ab 'la marca del *Catalanisme*. Una de aquestas obras es la idea que aném á exposar, idea ja de molt temps arrelada en nosaltres, y que per la sua importancia no es d' esperar que s' impidesca lo seu plantejament, ans al contrari, s' hi donga tot lo vol possible.

Catalunya en general y Barcelona en particular van, per més que pese á alguns, al devant, al cap de la civilisació espanyola y de la riquesa del país. No entrarém en la explicació de aquest fet perque 'l cert es que 'l fet existeix y contra la evidencia dels fets no hi poden res las armas del sofisma. Catalunya en general y Barcelona en particular, déyam, son lo termómetro ab quals oscilacions se pot precisar l' altura de l' atmósfera social d' Espanya; y are, concretantnos al nostre objecte, podém dir ben be que la situació actual de Catalunya, que la situació actual de Barcelona se 'ns presenta favorable.

La caritat, la beneficencia, l' amor al próxim impera entre nosaltres ab forza irresistible, pero molts vegades, impulsats per lo desitx vivíssim de fer be, no 'l fem com l' hauríam de fer, ço es, atenent més á las circumstancias generals de la desgracia que á las apariencias distintivas del moment. Proba palpable de axó es lo que succehi ab la explosió de las calderas de la fábrica dels Srs. Morell y Murillo: se reculliren grans quantitats, se crearen numerosas comissions, se celebraren diferents actes ¿y qué? ¿Qué n' han tret de tot lo que 's feu alashoras los obrers inutilisats pel treball? ¿Las matexas victimas de aquella desgracia, los que han quedat desmembrats pels efectes de la explosió, poden avuy viure com ahir ab un sou si no tant crescut al ménos lo indispensable pera mantenir á sa familia?

No ho creyém axis, y si no es axis, no 'ns amaguém de dir que 'l cas es tristíssim. ¿Cóm volém que la classe treballadora simpatise ab lo capital si no la protegim? ¿Cóm volém que cada obrer se conforme ab la sua sort respectiva y desterre exas ideas socialistas, en hora mala importadas de Fransa y Alemania, si no l' eduquém, si no li oferim un pervenir quelcom més esplendorós que 'l que preveu son esperit?

Molt fá exa associació que tenim en esta ciutat ab lo titol del *Patronat del obrer*, molt fan exas escolas nocturnas que nodrexen ab la sava de la doctrina católica lo cor y la inteligencia de la gent treballadora, pero no fan prou, y no fan prou perque la corrent avassalladora

del temps no demana actes aislats, detalls, manifestacions secundarias, sino foras colectivas, fonaments fermíssims, obras d' eterna durada. Y no hi há que donarhi voltas: ó s' emprén la regeneració del obrer ó 'l socialisme 'ns embolcalla y 'ns porta al caos.

Devant, donchs, d' aqueix dilema la elecció no pot ser duptosa. Avans que tot fem que Deu visca y regne en la conciencia dels obrers; després fem que als obrers no 'ls hi falte res de lo que rahonablement deuen tenir. ¿Se vol la complerta armonia entre 'l capital y 'l treball? Donchs fem obrers católichs, que fent obrers católichs farém bons ciutadans y al fer bons ciutadans ja sabem quinas son las nostras obligacions y ja sabem quins son los drets de aquells.

Veus 'aquí sobre 'l que está basada la nostra idea. La nostra idea es formar una lliga católica catalanista pera la protecció á la classe treballadora; y dintre aquesta veu genérica de *protecció* clar está que hi entra axis mateix la educació y ensenyansa com lo subsidi pecuniari. Tal volta algú, puix vivim en un segle en que tot se mistifica, calificará exa nostra idea de descabellada, mes si 's medita bé no 's podrà ménos de confessar en conciencia, que es altament humanitaria y que vé á omplir una necessitat dels nostres temps.

Si ve á omplir, donchs, una necessitat dels nostres temps, ¿no será possible lo plantejarla? Creyém que sí. ¿Cóm? Axó es lo que veurém en lo nostre vinent article.—O.

IPEL SANT PARE!

No necessita L' ESPERIT CATALÀ, després del programa estampat en aquest primer número, fer protestas de adhesió y sumissió absoluta á la Cátedra infalible de la veritat, perque en aquest punt som més pràctichs que teórichs. ¿Qué n' trauríam de sermonejar fé y entusiasme per la causa del Papa, causa santa entre las causas santas, si demá nostra historia podia desmentir lo que diguésem avuy? Per ço, comprenent nosaltres tota la gravetat de la missió que 'ns porta al camp de la premsa, hem determinat fer quelcom més que proclamar una obediencia incondicional al sapientíssim Lleó XIII, obediencia que, *ipso facto* de ser católichs, no podem dexar de tenir si no volem dexar d' ésser tals.

Avuy per avuy la causa del Papa necessita més fets que paraulas, necessita més homes de cor y de voluntat que homes de inteligencia; avuy per avuy, es hójeria 'l negarhó, lo Papa está pres y oprimít, y com tot pres y oprimít, es pobre. Es obligació, donchs, de tot católich, lo deslliurar lo y 'l procurarli 'l que li falta; y nosaltres, que sabem que aquesta es una de las nostras obligacions més sagradas; nosaltres, qu'hem vingut á unir á tots los qu' encare no s' han dextat malmetre pels fariseus de Catalunya; nosaltres, avuy, volem demostrar al Sant Pare que no está mancat de fé ni de amor á la Iglesia católica aquest mohiment de reconstitució patriótica batejat ab lo nom de *Catalanisme*, y al efecte obrim una suscripció extraordinaria que 's tancarà 'l dia 23 del vinent Abril, festivitat del nostre patró Sant Jordi.

Sí, volem posar una ratlla divisoria entre 'ls catalanistas católichs y 'ls que no ho son; volem que 'l Papa conega ab quins pot y ab quins no pot comptar; volem que Catalunya donga devant del món una mostra clara y palpable de que es y será sempre, si á Deu plau, profundament católica; volem, en fi, que 'l Vicari de Jesuchrist sobre la terra benehesca la obra comensada are fá vint y cinch anys perque estem fermament convensuts de que res hauria sigut si la fé no li hagués donat vida. Además, ja que 's volen fer grans festas pera commemorar lo xxv aniversari dels Jochs Florals, ¿qué mellor festa podem fer nosaltres que donar á Lleó XIII una proba vivíssima del nostre afecte?

Vingan, donchs, tots los que com nosaltres pensen á omplir las llistas de suscripció pera 'l Papa; vingan tots los nostres amichs á posar sa almoyna en lo plat de la balansa del be; vinga tothom á rendir eix homenatge de veneració á S. S. Lleó XIII, y ¡gloria á Catalunya!

La Redacció de L' ESPERIT CATALÀ. . . . 4,000 rals.

(S' admeten donatius en l' Administració: Condal, 37, llibreria, y en las administracions de tots los periódichs catalans que vullan ajudarnos.)

SECCIÓ LITERARIA.

MON ALBUM.

Doní á la Verge Maria
mon álbúm, lo del meu cor,
y sols un nom hi escribía,
lo de Jesús Salvador.

Lo doní á Jesús mon pare
y altre nom m' hi dexá escrit,
lo nom de sa dolsa Mare,
que llegiré dia y nit.

Ara un àngel hi escriuría,
mes jo li dich: grans mercés.
Noms de Jesús y Maria,
si 'us guarda l' ànima mia,
¿per qué escriuremhi cap més?

*Jacinto Verdaguer, pbre.,
mestre en gay saber.*

CRÓNICA RELIGIOSA.

Més de una vegada ha pensat lo qui aquestes ratllas escriu, si podia negarse del tot la rahó á aquell que afirmá que l' Àfrica comensa en los Pyreneus; puix, en veritat sia dit, no sabem si per obra y gracia de certs governs, ó si per altres causas que no arribem á distingir, tenen lloch á voltas fets y manifestacions que parlan no gayre be en favor de la cultura y civilisació de aquest país.

Dihem axó porque lo que acaba de passar en Alicante ab las missions de Quaresma, nos arranca un crit de indignació que voldríam que ressonás en tot Espanya. No 'ns es nou á nosaltres lo que ha succehit en Alicante; en Barcelona mateix, en épocas revolucionarias, havem vist insultar als ministres de Deu y tirar petardos en las iglesias; pero are, en épocas normals, governats per gent que s' anomena catòlica ¿podem dexar passar semblants actes de salvatgisme sens una enérgica protesta? ¡Donchs qué! ¿Havem retrocedit als temps dels Odoacros y dels Atilas? ¿Potser ha arribat ja l' hora en que 'ls catòlics haguem de formar una lliga compacta y decidida pera oposarnos á que no impunement se 'ns escarnescan nostras crehensas, se 'ns trepitjen nostras personas, se 'ns arranque la imatge de Deu de nostras conciencias?

¡Y després se 'ns motejará de intransigents! ¡Y després se 'ns dirá que som enemichs de la civilisació! ¿Podem transigir y ser amichs d' exa civilisació que 'ns insulta, que 'ns escarneix, que 'ns atropella, que 'ns vol descristianisar la familia? ¡Non possumus!

Miren los governs de inspirarse en las sábias lleys del Evangeli, cuyden de que no 's repetesca fets com los que han tingut lloch en Alicante, procuren armonisar los intereses religiosos ab los civils y alashoras y sols alashoras podrem assegurar que l' Àfrica no comensa en los Pyreneus.

Cada dia 's va agravant més lo conflicte entre la Iglesia y 'ls Estats d' Europa, y axó es cosa que alarma á qualsevol per poch pensador que sia. Apar que 's vaja acostant lo temps en que 's tinga de decidir la lluyta, y avuy ab uns fets, demá ab uns altres veyem créixer los enemichs del ordre social de una manera espantosa.

Devant de aquest horisont tan negre, tant pahorós, totas las probabilitats son de que la cosa pública tire cap á la revolució y nó cap á la reacció, segons com se resolgan las crísis francesas que vajan suchsehint. La desconcentració es general en Europa; lo lliberalisme te invadidas ab més ó ab ménos preponderancia totas las nacions y 'l conflicte ha de ocasionarse inevitablement; pero encare que la nostra conciencia 'ns diu que aném més aviat á la revolució que á la reacció, molt podem confiar d' en Bismarch y d' en Gladstone, que are per are son los capitosts de la política europea.

Fransa, Italia y Espanya son las nacions que més amenasadas están d' ésser objecte de una reforma que per lo inesperada, tal volta son poch los que la preveuen. No oblidem que la propaganda de las ideas pot més que la propaganda material, y las masses populars están mes aburridas del que sembla, puix no dexan de conéixer que 'ls que més las haurian de protegir son los que las explotan més, y, faltadas de criteri, no 's espantan de afiliarse en exas sectas ó partits que van á impossibilitar lo regnat de Jesuchrist sobre la terra per' anar á la destrucció de la societat. Si axís no fos, no veuríam com veyem en Espanya discutirse lleys favorables á matrimoni civil, ni en Fransa proposarse la separació de la Iglesia y l' Estat, ni en Italia trepitjar escandalosament la ley de garantías, exa ley que no sembla altra cosa que l' inri dels juheus posat sobre las cúpulas del Vaticà.

Però no axís com aixís Deu abandona 'ls pobles y l' hora de las grans reparacions no pot venir fora de temps.

Lo dia 7 del vinent Maig sortirá d' esta ciutat pera Lourdes una devota romería pera guanyar lo jubileu del xxiv aniversari de l' aparició de la Verge en aquella maravillosa gruta. Están convidats á exa peregrinació tots los prelats de Catalunya y s' espera confiadamet que 'l número de romeus será considerable. No cal dir que recomanem ab tota l' ànima als nostres amichs que no dexen de allistarse pera anar á visitar á la celestial Madona de Lourdes y que la Junta de peregrinació pot comptar ab nosaltres en tot y pera tot.

S' han fet ja públicas las cartas del Papa dirigidas al emperador de Alemania. Com tots los documents emanats de Lleó XIII, son notabilíssimas baix tots conceptes.

En la primera l' Papa 's felicita dels sentiments expressats pel Emperador y espera veure restablerta la pau religiosa, que será tant ventajosa pera Prussia com pera la Iglesia, ja que aquesta inculca l' esperit de obediencia á la autoritat. Confia que será suavisada la legislació en los punts essencials pera la religió catòlica. Afegeix que la pacificació religiosa unirá més estretament als súbdits catòlics al trono, coronantse aixís lo gloriós regnat del Emperador.

En la segona carta diu que la resposta del Emperador confirma la esperansa del Papa en la conclusió del conflicte. Demana que s' arreglen las midas que dificultan l' exercici del ministeri eclesiástich y la instrucció del clero, puix tant la Iglesia com l' Estat deuen formar sos agents segons l' esperit de cada hu. Acaba dihent qu' estas modificacions son indispensables y que l' acort establert baix aquests punts produhirá una real y verdadera pau.

Fa saber un telégrama de l' agencia Havas-Reuter que Sa Santetat, contestant á las felicitacions del Sacro Col·legi per l' aniversari de sa exaltació pontificia, ha manifestat que 'ls cinch anys trascorreguts no han estat exempts de dificultats, y que, tant á Roma com en las altrás parts, existen enemichs implacables del Pontificat que combaten sos designis y desnaturalisan sas paraulas, pero que, á pesar de tot, l' Iglesia continuarà, tant en Italia com en lo restant d' Europa, sa missió de pau.

Abundosos deurán ésser los fruyts que 's recullirán esta Quaresma en Catalunya, puix de tots los pobles tenim molt bonas noticias. Per lo que toca á Barcelona, axís los sermons del nostre bondadós Prelat com las conferencias del

Dr. Vallet, així las missions dels jesuitas com las dels altres sacerdots, se veuen honradas per numerosíssima concurrència desitjosa de nodrirse ab la sava de la doctrina catòlica.

Si fóssem en altres temps no 's permetria com are 's permet que en aquesta época de reculliment tingán obertas sas portas al públich exos salons de ball en los quals tant poch de bo hi va á aprendre la joventut barcelonina.

Vint pagesias de Bulgaria van á ingressar dintre pochs dias en la comunió catòlica.

Y dirán los que la volen aplastar: *e pur si muove.*

Important es lo número de missioners que han enviat á nostras provincias ultramarinas, durant los anys del 77 al 82, las diferents órdenes religiosas d' Espanya.

Segons una estadística que s' acaba de publicar son: jesuitas, 93; agustins descalços (Recoletos), 78; dominichs, 64; agustins calçats, 49; franciscans, 43, y carmelitas, 10. De aquests han anat á Cuba 24 jesuitas y 10 carmelitas, y á Puerto-Rico 9 jesuitas; los restants han anat á exercir son sagrat ministeri entre 'ls salvatges.

La Pía Unió de Sant Miquel Archàngel, establerta en esta ciutat, convida á sos associats y á totes las corporacions religioses y en especial á la V. O. T. Franciscana pera que assistescán á la peregrinació que ab permís de nostre fervorós Prelat està organisant pera visitar los días 14, 15 y 16 de Abril vinent los santuaris de Sant Ignaci en Manresa y Nostre Sra. de Montserrat pera honrar lo primer centenari de S. Benet Joseph Labre. Va suscrit lo citat document per la Junta de la Pía Unió y 'ls vocals agregats Rvm. P. Buldú, Rvm. P. Marie y 'l Dr. Sardá. D' esperar es que tant religiós acte sia un nou testimoni del entusiasme y pietat dels catòlics catalans.

CRÓNICA COMERCIAL.

Bastanta es la paralisació en totes las plassas y mercats, efecte sens dupte de la espectació en que tothom se troba devant lo giro que va prenent la cosa pública. No s' han refet del tot los valors que descendiren quan la mort del il·lustre Sr. Marqués de Comillas, pero hi han fundadas esperansas de que no sols tornarán á son centrè sino que farán una puja regular. Lo que no hi ha motius pera que fassa un gran mohiment son los valors del Estat, puix si be han pujat un poch, nos sembla que 'ls quatres al cobrar-se 'l cupó ab prou feynas arribarán á 65 y 'ls tresos á 30. Las Fransas y 'ls billets hipotecaris de Cuba es lo que are per are ofereix més seguretats á tothom, pero si nosaltres haguéssim de aconsellar als jugadors ab sinceritat diríam que absoluta confiansa no 'n poséssim en cap dels efectes que 's cotisan, puix ningú pot respondre del dia de demà. Axó que á molts semblará una vulgaritat, no ho es si 's mira ab seré judici y cal tenirho present á totes horas.

Lo mercat, si fá ó no fá, está encalmat com la plassa: pero encare que hi han no pocas existencias, l' abast de cereals y vins es bastant y 'ls preus se sostenen.

Alguns creuen que 'l mercat en general anirá més aviat á la baixa que á l' alta, mes nosaltres no som de aquest parer, sino tot lo contrari, per lo que si fóssem negociants de professió fariam are las mellors provisions.

Molt poch animats han vingut los últims escandalls dels mercats de Tarragona, Lleyda, Girona, Vich y demés principals poblacions de Catalunya, mes no en tanta de manera que 'ls comerciants tingan de desanimarse.

No ha sigut insignificant lo mohiment del port durant los últims quinze dias, sobre tot de barcos extrangers, que son los que hi donan més vida, essent en no gayre número las embarcacions espanyolas que avuy se troban en aquell. No descontentará axó á més d' un lliure-cambista.

La fabricació y demés negocis particulars, fluxos.—B.

Barcelona 27 Febrer 1883.

CRÓNICA ARTÍSTICA.

Maravellós es per demés lo vol qu' en nostra comptal ciutat van prenent de dia en dia las arts que no vanament se las anomena *bellas*. Una ciutat com Barcelona que compta ab tants elements de riquesa, una ciutat que 'ns mostra aquest desenrotllament prodigiós de que pochs exemples se 'n troban en los demés pobles d' Europa, no podia ménos, honrant á la patria y honratse á sí mateixa, d' estendre sa má benefactora envers l' art y 'ls artistes que avuy emulan alguns d' ells las glorias que á aquella donaren Murillo y Viladomat, Velazquez y Fortuny. Quan no, y aquest es tal volta lo segell més gloriós del actual renaxement artístich, donantnos á conèixer lo que val, ó mellor dit, lo que es nostra estimada Catalunya al objecte de que sia admirada per propis y per estranys.

Are, sufertas ja en part las conseqüencias qu' en sí porta tot període de tranzició, veyem que Barcelona, en mitx la sua progressiva marxa, encare que més lenta de lo que tindriam dret á esperar, va entrant de moment en moment en lo camí del bon gust y del verdader confort, y veyem també, y axó 'ns plau molt consignarho, que 'l capitalista que ha sabut alçar un rich palau en un d' exos carrers moderns, sols comparables á las superbas vías de las primeras capitals del món, sab axís mateix enriqueix los seus salons ab exas telas en las quals lo sentiment del artista ha trasladat las infinitas bel·lesas del país, representant ó idealisant sas gloriosas tradicions, sas magnificas encontradas, sos paisatges plens de vida, tot, en fi, tot lo que honra y aprofita á esta terra que guarda en son cos á la més bella y original de las obras de la naturalesa, l' incomparable Montserrat.

Y no es sols la pintura lo que, mitjansant Deu, ha pogut axecarse espléndida y magestuosa, sino que totes las bellas arts en general, com si hagués arribat l' hora de una nova y eterna primavera, han tret tant hermosíssima brotada, que tot esperit ben catalá, que tot cor ben empapat del *agre del terre* te de sentirse necessariament impressionat per un orgull y una satisfacció tan dolça com verdadera. Y que axó es cert no ho dihem nosaltres, ho diuen més clar exas continuas manifestacions del art, ja en los concerts, ja en las exposicions, ja en las taulas del teatre, ja en tot lo que la bel·lesa y 'l sentiment hi jogan. Per có nosaltres, que al venir á formar part de la premsa de Barcelona, portem lo desitx d' ésser la veu que proclame tot lo important de Catalunya, tot lo que donga vida á Catalunya, tot lo que sia genuinament fill de Catalunya, nosaltres no podem dexar de ocuparnos cada setmana de aquest mohiment artístich en quiscuna de sas diverses manifestacions, pera lo qual comptem ab ben entesos crítics que exposarán son criteri ab completa imparcialitat.

Las lleys de la bel·lesa, las reglas de la estética, las prescripcions del bon gust han sigut y serán sempre las mateixas; pero, es tal la forsa creadora del present segle, es tal l' impuls que mou avuy á la inteligencia humana, que nosaltres, en quant á progrés artístich, aném molt endavant, som enemichs irreconciliables de la rutina, y, com lo bus que no tem la revolució de las onas per arrancar del fons del Océa la branca de coral, aixís nosaltres no temerém ésser los porta-veus de tota idea que tendesca á donar novas alas al art de Catalunya pera que puga acostarse en quant sia possible á la suprema possessió de la divinitat.

Bastará ab lo sentat fins aquí pera que 'ls nostres llegidors nos conegan suficientment y haurém de dexar per altre número lo donar compte detallat de tot lo que al art se refereca.

Enrich Serra ha enviat darrerament un de aquexos quadrets de género que com ningú sab ell tractar de un modo admirable. Per axó los que son realment ben entesos en bellas arts, no podian dexar passar l' anterior setmana sens donar una passada per la galeria Parés á saborejar, si la expressió es permesa, encare que fos per breus moments, aquella veritat artística y aquella distinció maravellosa que son companyas inseparables de totes las obras del nostre

esmentat compatrici. L' assumpt del quadro á que 'ns referim es simplement una romana venedora de fruytas en un dels mercats de la ciutat eterna. La composició es senzilla, pero natural y simpática. La figura de la venedora es fresca y plena de vida, notantse especialment son colorit brillant y just, sols propi d' en Serra. La vista s' atura dolsament impressionada devant aquells grupos de fruytas y demés objectes espargits per terra, que per lo bell desordre ab que están colocats, acusan una verdadera mestria. Lo mateix podem dir de la rexa y de la paret de anuncis d' execució acertadíssima, com també del modo qu' están combinats y fins del que resan los cartells encastats en la paret, algun d' ells per demés intencionat y oportú. Aquellas velles construccions que servexen de fohó á una part del quadro podrian molt be pendres per algun recó de ciutat espanyola, lo que vé una vegada més á evidenciar los punts de contacte que reuneixen las poblacions de Italia y Espanya. Per lo demés, tot ell está plé de llum y de veritat. Lo cel se fá tal volta un xich pesat, mes no per axó podem dir qu' estiga malament. Vol-driam poguer analisar una á una las innumerables bellesas de detalls que l' obra conté, mes nos ho priva lo caràcter del periódich y sols havem pogut donar una idea general d' ella. Lo que desitxem es qu' en Serra no trigue gayre en enviar-nos altre fruyt de sa inteligencia y sos estudis.—C.

CRÓNICA GENERAL.

Comensarem avuy aquesta secció del nostre periódich donant las més expressivas gracias á totas aquellas personas que al consultarlos la idea de L' ESPERIT CATALÀ, nos han animat pera portarla á termé y se 'ns han ofert á ajudarnos ab lo major desprendiment. Deu, que jutja de las accions dels homes, nó de sas paraulas, jutjará com cal l' agra-himent que sentim y guardarem sempre envers los nostres amichs y compatricis.

—Causas independents á nostra voluntat, nos han impedit lo repartir aquest primer número lo dissapte 3 del corrent, pero confiem que 'ls demés números veurán la llum ab la puntualitat y regularitat degudas. Nos recomanem á la indulgencia dels nostres lectors.

—La festa que 'ab motiu del V aniversari de la coronació pontificia de S. S. Lleó XIII celebraren lo passat diumenge en la parroquia de Sant Agustí los nostres companys del *Correo Catalán* fou imponent baix tots conceptes. No considerem necessari l' ressenyarla perque pochs dels nostres amichs dexarian de assistirhi, y ademés, com lo espay de que disposem es curt, no podriam ferho ab la extensió que 's mereix. Rébian los redactors del *Correo Catalán* la nostra més coral enhorabona.

—S' ha iniciat, sens d' upte ab l' ocasió d' estar en Barcelona lo poeta Pepratx, del Rosselló, lo pensament de celebrar, en un punt de la ralla que separa á Catalunya de Fransa, una reunió d' escriptors y altrás personas entussiasas per l' actual renaxensa literaria d' ensá y enllá del Pirineu, á fi d' estrenyer la germanor qu' existeix entre 'ls dos pobles que, á pesar de llur separació política, tenen la matexa sanch, un mateix caràcter, iguals costums y tradicions y parlan una sola llengua.

Lo citat Sr. Pepratx ha vingut á Barcelona pera ensenyar á Mossen Verdager la traducció que ha fet en vers francès de *L' Atlántida*, de la qual va darne lectura lo darrer dissapte en *L' Associació catalanista d' excursions científicas*.

—La Societat de amadors de las glorias de Valencia y son antich realme *Lo Rat-penat* ha donat ja á llum lo cartell dels Jochs Florals que celebrará aquest any, quint de sa institució. Los-premis oferts son 23, y l' Jurat lo componen los senyors D. Vicens Pueyo y Ariño, l' Excm. Sr. D. Joseph Cristófol Sorní, D. Joaquim Serrano Cañete, D. Joan Reig y García, D. Salvador Giner, D. Joaquim Agrassot y D. Constantí Llombart.

—Han sigut nombrats socis de l' Academia Arcadia de Roma, nostres estimats amichs mossen Jacinto Verdager, mossen Jaume Collell y l' jove acreditat pintor Enrich Serra.

—Fá pochs dias que morí en Palma de Mallorca lo darrer veterano de la guerra de la Independencia, qu' existia en aquella capital.

—Molt aviat comensará á funcionar lo servey de transports directes de passatgers y mercancias entre Fransa y Argelia per Valencia, lo que augmentará bastant la importancia del port valenciá. Los transports se farán directe y rápidamente en ferro-carril de Paris á Valencia y en vapors *ad hoc* desde Valencia á Argel.

—La *Gaceta* ha publicat una real ordre disposant s' anuncie á oposició la cátedra de dret romá de la universitat de Valencia y aviat se anunciarán á concurs las de llatí y castellá del institut de Tarragona; la de psicologia, lógica y filosofia moral del de Mahó y las de física y química del de Girona.

—Segons sembla, en Tortosa s' está iniciant una gran emigració de obrers que 's dirigexen á Fransa en busca de treball. Es dolorós haver de consignar estas noticias.

—La Empresa del nostre Liceo ha posat en escena *La Gioconda*, obra del mestre Ponchielli, no representada encare en Barcelona. Ab lo paper de protagonista debutá la Sra. Mariani Masi, y en bona fé que no vá defraudar las esperansas que sa reputació artística donavan dret á esperar, puix si be sas facultats son ja quelcom gastadas, sa vocalisació, son estil, la interpretació que sab donar á las accions dramáticas demostran evidentment qu' es una artista de debó. La música de la nova ópera, que participa de tots los estils y alguns la tenen com á obra mestra, fou en general del agrado del públich, al que també contribuí l' empenyo que 'ls artistas posaren en son éxit. La orquesta, que ha sigut aumentada considerablement, estigué á gran altura, produhint verdader entussiasme en lo públich. *La Gioconda* es obra que está destinada á produhir grans beneficis á la Empresa del nostre primer teatre líric.

—Lo dia 25 de Febrer llegí son discurs d' entrada en la Real Academia espanyola l' Excm. Sr. D. Víctor Balaguer, ocupantse del significat é importancia de las literaturas regionales. Li contestá l' Sr. Castelar.

—Pocas vegadas, potser may, s' han celebrat en Barcelona funerals tant solemnes com los que 's celebraren lo darrer dimecres en la Catedral pera l' etern descans de l' ánima del Excm. Sr. D. Antoni Lopez y Lopez. Lo decorat del temple era inusitadament sumptuós y la concurrencia en extrem lluhida y numerosa. ¡Deu haja reüllit en lo cel l' ánima de tant excelent patrici!

—Sabem que aviat tornarà á veure la llum en Valencia lo setmanari satíric *El Pare Mulet*, que ab tanta acceptació del públich dirigia temps endarrera l' popular poeta valenciá don Constantí Llombart, y que també l' inspirará are novament.

—En un discurs pronunciat en la iglesia de las Calatravas de Madrid per lo nostre respectable compatrici arqueólech Doctor D. Fidel Fita, s' ocupá del estat en que 's troban los derrers descubriments qu' está fent en Egipte lo sacerdot Mr. Nairle. Se tracta, segons sembla, de posar de manifest las ruinas de una de las dos ciutats construïdas per lo poble de Israel en sa cautivitat; esta ciutat es la de Pithom, situada entre Ismailia y Tel-el-kebir, y s' espera que 'ls nous datos procedents de aquest lloch, units als que Brugsch ha pres del Éxodo, acabarán de posar en clar un dels punts més importants y fundamentals de la curiosa cronologia bíblica.

—En las excavacions que s' están fent en la extremitat del carrer de Tapis de la ciutat de Figueras se van trobant numerosos restos hdmans que indican que allí hi hagué d' existir lo cementiri de l' antigua Juncaria.

Ademés dels ossos en abundancia, sepulcres y de una calavera entera que 's trobá fá pochs dias, s' ha trobat una medalla ab lo nom del emperador Diocleciá, y ánforas y altres objectes de aquella época de la dominació romana.

Es indubtable que seguint las excavacions, que no han de ser molt costosas per lo mateix que 'ls sepulcres se troban á poca profunditat, s' han de trobar datos en abundancia pera aclarar la historia antigua de aquest país.

Axís ho diu un periódich de Figueras.

—Ab tot y 'ls esforços que están fent los diputats catalans pera que á la major brevetat possible sia un fet lo ferro-carril del Noguera-Pallaresa, sembla que l' Govern hi posa no

pocas dificultats á-fí de impedir que 's fassa ó quant ménos de que 's retarde.

Francament, no sabem á qué vé aquesta oposició oficial á un projecte de tanta importància com lo ferro-carril esmentat y voldríam que 'ls nostres diputats féssen entendre als actuals governants d' Espanya que may ha sigut patriòtic lo protegir los interessos de una regió pera trèpitxar los de un' altre. Estarem al aguayt del que passe en aquest assumpto pera protestar de qualsevol arbitrariedad que 's vulla cometre.

—Ab assistència de totes las autoritats de Sta. Coloma de Farnés y moltes personas convidadas, se inauguraren lo primer de aquest mes las obras del tranvía de vapor de aquella població á Sils, que ha d' enllassarla ab lo ferro-carril de Fransa. Las obras foren iniciadas per los concesionaris senyors D. Francisco y D. Lluís Sellés. Gracias á la activitat é inteligència de que han donat probas los esmentats senyors portant á felís terme la dita concessió, aquella fertilíssima enconstrada 's veurá dotada de un nou é important element que poderosament ha de contribuir á fomentar son ja vastíssim tráfech.

VARIETATS.

¿SON HABITABLES LOS ASTRES?

No 's tracta de averiguar si 'ls móns que poblan l' espay son ó poden ésser habitats per *esperits purs* ó per *ánimas* separadas de llurs cossos. Sabut es que la sana filosofia no permet *localisar* los esperits en habitacions materials: son lloch propi está en Deu.

Cert es que 'l llenguatge de las Sagradas Escripuras nos autorisa pera admetre que 'ls Angels presidexen al ordre del Univers, al mohiment y á las revolucions dels globos celests, á la manifestació de las forsas de la naturalesa segons las lleys per lo Creador establertes; pero no pot dirse per axó que 'ls astres estigan habitats pels Angels en lo sentit literal dels termes de la qüestió proposada.

Cert es també que las ánimas dels Benaventurats poden per gracia divina, admirar de aprop, per dirho aixís, los esplendors del cel estrellat, contemplar detalladament la constitució de cada una de sas esferas, l' estat de llur superfície, sos mohiments y tot lo que pot interessar la curiositat de una inteligència, ó, pera servirme de una expressió figurada, *pasarse* al través del celests espays; perque tot no es més que un efecte de la participació que las ánimas separadas de sos cossos tenen del modo de conèxer dels esperits purs ó de la ciencia de Deu, per sa visió *cara á cara*; pero tampoch de axó pot deduirse que 'ls astres estigan habitats per las ánimas dels Benaventurats.

¿Se pretén averiguar si 's troban poblats de animals y cuberts de plantas, qualsevulla que sia per altre part sa naturalesa y constitució física?

Es evident que Déu ha pogut crear innumerables varietats de altres sers, constituïts de una manera propia pera viure en los llocs á que se 'ls hagués destinat: en tal supost, poch importa que 'ls astres, explorats ó nó pels nostres astrònoms, oferescan ó dexen de oferir las condicions de vida requerida per la organisació dels animals y plantas terrestres. La existencia en los cossos celests de raças vivents, completament diferentas de las que. nosaltres conèxem, es donchs, *a priori*, una hipòtèssis fora del alcans de la ciencia humana; y pot també afirmar-se que *passa al costat de la Revelació*, sens tocarla sisquera.

Esta calla sobre tal punt; y si 'ns dona á conèxer la creació dels animals y de las plantas en la terra, al parlar dels cels y dels móns que constituïhexen son magnífich ornament, se limita á mencionar lo fet de sa creació en massa, sense dir res de lo que suchseheix en la superfície de las celests esferas.

Si 'ns concretém are á la qüestió de la existencia en los astres de sers vivents organisats á semblansa dels que poblan nostre planeta, convé fer una important distinció.

¿Se tracta solament dels animals irracionals, de aquells que la Escripura anomena los pexos del aygua, las aus del

cel y las bestias de la terra, y de las plantas que 'ls donan abrich y aliment? Pense de axó la ciencia com vulla, discutesca, affirme ó dupte, son ofici es; en quant á la revelació, repetim aquí lo manifestat fá poch: res diu sobre aquest punt.

Pero ¿'s tracta de sers racionals, de homes de naturalesa idéntica ó tant sols semblant á la nostra, es dir, composta de una ánima inteligent y lliure, capás de conèxer y estimar, y de una sustancia material, quals órgans tingan ab las facultats d' esta ánima las matexas relacions qu' existexen entre nostras ánimas y nostres cossos?—Aquí la qüestió cambia de aspecte y val la pena d' estudiarla.

Dexém á la ciencia 'l cuydado d' examinar si la vida animal seria possible pera este classe de habitants, en las esferas celests. Axó es tot lo que ella te dret á investigar; no la torbám en l' exercici que del mateix vulla fer. Per lo que á nosaltres toca, examinem si 'ls datos que la Fé 'ns proporciona s' oposan á la hipòtèssis de la pluralitat dels móns habitats per homes ó per sers de una naturalesa semblant.

Aquí no veyém més que dos objecions possibles, ja indicadas per l' abat Naillant, y fundadas, la una sobre la unitat de la rassa adámica, y l' altre sobre 'l fet de la Redempció y dels dogmas que al mateix se referexen.

Pero la unitat de la rassa adámica sols afecta á la terra, per consegüent, no podria ser obstacle á la existencia en altres planetas, de raças humanas de una mena semblant á la nostra.

En quant á la Redempció, una gran escola teològica nos ensenya que, junt ab los homes salvá també als *àngels*, y que aquests perseveraren en la justícia original y sortiren victoriosos de la proba precisament en virtut de una aplicació anticipada dels mérits del Redemptor (1). ¿Per qué, donchs las *raças siderables*, si existexen, no haurían pogut també ser cridades á aprofitarse dels beneficis de la Encarnació; y, en cas necessari de la Redempció realisada sobre la terra, pero aplicada á tots los móns, com ho fou á las gerarquías angélicas?

Induïtament pogué Deu volguerho: ¿ho ha volgut realment? ¿ha volgut crear semblants raças? ¿Ha volgut Jesu-christ encarnarse pera ells com pera nosaltres, y meréxels, per *obloció única*, la gracia de sa perseverancia y la de la reparació? Cosa es esta que no ha cregut oportú revelarnos, pero res nos ha revelat, segons sembla, que la contradiga.—Consultada per lo sabi Ab. Moigno la Congregació del *Index*, l' autorisá á declarar formalment que la Creació y la Redempció no son obstacle en cap manera á la existencia de altres móns (2).

Per axó 's veu á teòlechs moderns afirmar clarament la possibilitat y ortodoxia, ó, al menys, la no heterodoxia de la hipòtèssis qu' examinám. Los abats Pioger y Gratry (3) y 'l P. Secchi s' han mostrat partidaris declarats de la pluralitat de móns habitats; posteriorment lo Rvnt. P. Monsabré ha professat la matexa doctrina en la trona de Nostra Senyora de París; y sens manifestarse tant categòrichs, lo Reverent P. Félix y l' Abat Moigno convenen en que l' habitació dels astres per sers capassos de conèxer, amar y glorificar al Creador no es contraria al dogma catòlich.—Axó es á nostre judici lo que pot dirse de més sensat sobre esta materia.

No participám del entusiasme dels primers. La hipòtèssis qu' excita sa admiració no enardeix encare prou nostre ànim y no arribám á ovirar exos maravillosos germans als que ells allargan la mà; pero, en fi, ja que tal hipòtèssis es sostenible, creyém que deu ésser concedida sens reparo com tal, especialment als homes de ciencia á quins ella podria reconciliar ab la Fé, á las ánimas poéticas quals aspiracions pot satisfer sens perill, y als esperits inquiets á quins admira y á voltas conturba la misteriosa economia del plan diví en la creació, la proba y la reparació del género humá.

B. Ylly.

(Seguirá.)

(1) No desconeix que la Escola *tomista* professa 'l sentit oposat, pero admet, no obstant, una *certa influencia* dels mérits del Redemptor sobre 'ls àngels. Per altre part, las consideracions en que s' apoya pera refutar la opinió dels *scolistas* no arribarian als habitants dels astres. De totes maneres, esta opinió es lliure en la Iglesia, y per consegüent l' aplicació que d' ella 's pot fer no surt dels límits de la ortodoxia.

(2) L'abbé Moigno, *Splendeurs de la foi*, tom. II, pág. 204.
(3) L' autor de las *Lettres sur la Religion*, citat per M. F., sens designarlo per son nom, no es altre que l' abat Gratry. Sa autoritat dogmática no es de aquellas devant de las quals tot lo mon s' abaxa, pero té per lo menys lo valor de tot lo qu' emana de un esperit elevat y profundament pensador.

S' admeten anuncis al preu de mitja rial la ralla de columna per los suscriptors y de un rial per los que no ho sian.

ANUNCIS.

Los comunicats á preus convencionals. Las obras remesas á la redacció se anuncian quatre vegadas.

BANCH VITALICI DE CATALUNYA.

COMPANYÍA GENERAL DE SEGURS SOBRE LA VIDA,
domiciliada en Barcelona, carrer de Sant Honorat, n.º 1, cantonada Plassa de Sant Jaume.

Capital de garantia: 10.000,000 de Pessetas.

CONSELL DE ADMINISTRACIÓ:

D. Delfí Artós y Mornau.
D. Jaume Armet.
D. Antoni Borrell y Folch.
D. Antoni de Barnola.
D. Eduard de Casanova y de Galtero.
Excm. Sr. D. Ramon Estruch y Ferrer.
D. Cárlos de Fontcuberta.
D. Magi Fita.
D. Joseph María Galí y Vancells.
D. Francisco de Sales Jumar.
D. Antoni Juncadella.
D. Joan Prat y Sancho.

D. Joaquim Puig de la Bellacasa.
D. Antoni Roger y Vidal.
D. Higini de Rivera.
D. Joseph Suazo y Juvé.

Completan lo número de Concellers, segons lo disposat en l' art. 77 dels Estatuts:

M. Il·ltre. Sr. Arcediá d' aquesta Basílica.
M. Il·ltre. Sr. Degá de la Facultat de Medicina d' aquesta Universitat.

M. Il·ltre. Sr. Degá del Col·legi d' Advocats.

DIRECCIÓ:

D. Delfí Artós y Mornau.
D. Antoni Borrell y Folch.
D. Francisco de Sales Jaumar.

GERENT:

D. Joseph Suazo y Juvé.

Las operacions d' aquest Banch comprenen tres seccions, que son:

La Caixa d' impositions.

Se admeten impositions al interés de QUATRE PER CENT ANYAL. La primera imposició no pot esser menor de 100 pessetas: las següents s' admeten desde 25 pessetas. L' imponent pot retirar las cantitats y 'ls interessos, en tot ó en parts, lo dia que vulga. Si 'ls depòsits se fan per un plasso fixo, l' interés es convencional.

Los Segurs mútuos.

En esta combinació poden inscriurers noys y personas de totas edats, baix la condició de renunciar al capital é interessos, ó solsament als interessos, si lo soci morís. Per medi d' aquest segur poden formarse insensiblement capitals pera dots, pera redempció de quintas ó pera establirse 'ls joves en alguna professió ó industria, y per son medi pot ademés qualsevol persona anar augmentant lo seu capital pera gosarlo més tart ó llegarlo á sos hereus.

Los Segurs á prima fixa.

Hasta fá poch en Espanya careixiam d' un dels elements indispensables pera afiansar d' una manera fácil y estable lo porvenir de las familias, es dir, no teniam lo medi de proporcionarnos lo que en l' extranjer es considerat per qualsevol jefe de familia com lo patrimoni més segur, com la herencia més llegendima de la previsió y carinyo dels pares.

Lo BANCH VITALICI, donchs, ofereix aquestos medis, aquestos recursos, á qual efecte tant pera CONSTITUIR CAPITALS, com pera CREAR RENDAS, ha establert totas las combinacions necessarias y tot lo més perfecte que la práctica y experiencia de dos sigles ha acreditat.

En la oficina general de la Companyia 's donan quantas explicacions sian necessarias, essent obert lo despatx pera 'l públich de 9 á 12 del matí y de 3 á 6 de la tarde.

Comissionat á Vich: **D. Salvador Nadal**, Rambla de Moncada, n.º 11, pis 2.

PROFESSORA DE TALL AB SIS ANYS DE PRÁCTICA.

ENSENYANSA Á DOMICILI PER UN PREU MODICH.

En lo terme de un á tres mesos poden las senyoretas aprendre á tallarse y confeccionarse sos vestits y roba blanca ab perfecció, elegancia y economia.

Donarán rahó en l' administració de aquest periódich.

OBRAS DE MOSSEN JASCINTO VERDAGUER.

Se venen en l' administració de L' ESPERIT CATALÀ, Condal, 37.—Barcelona.

COMPANYÍA CATALANA DE VAPORS TRASATLÁNTICHS.

LÍNEA FIXA MENSUAL

AB SORTIDAS DE BARCELONA LO DIA 15 DE CADA MES.

Lo dia 15 del actual Mars, á las dotze del dia, sortirá lo vapor

CASTILLA,

pera PUERTO-RICO, HABANA Y NOVA-ORLEANS,

ab escala á Valencia, Málaga, Cádiz y Santa Creu de Tenerife.

Admet càrrega pera tots los punts y passatjers pera las escalas directas. La càrrega se reb fins al dia 13 de Mars per la matxina número 9.

NOTA.—La Companyia ofereix als cargadors que embarquen mercaderías en los vapors de la mateixa, lo segur marítim ab notables ventatjas á favor seu.

—Consignatari: Nicolau Germans, Plassa del Duch de Medinaceli, 5, entresuelo. Barcelona.